

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 14. avgust 2014.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 14. avgusta 2014.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO DRUGOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG
ZA NOVO SUĐENJE ZBOG KRŠENJA OBAVEZE OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rješava po "Drugom zahtjevu optuženog za novo suđenje zbog kršenja obaveze objelodanjivanja", podnijetom 30. jula 2014., i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kontekst i argumentacija

1. Optuženi traži da se izda nalog kojim bi se odobrilo novo suđenje zbog brojnih kršenja obaveze objelodanjivanja od strane Tužilaštva (dalje u tekstu: tužilaštvo), u skladu s Pravilnikom o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ Optuženi tvrdi da je kumulativna šteta koja mu je nanijeta kršenjem obaveze objelodanjivanja, dovela do suđenja koje je do te mjere nepravično da je novo suđenje jedino pravno sredstvo za to.²

2. Dana 13. avgusta 2012., optuženi je podnio "Zahtjev za novo suđenje zbog kršenja obaveze objelodanjivanja" (dalje u tekstu: Prvi zahtjev), koji je Vijeće odbilo 3. septembra 2012. "Odlukom po Zahtjevu optuženog za novo suđenje zbog kršenja obaveze objelodanjivanja" (dalje u tekstu: Prva odluka). Optuženi tvrdi da je tužilaštvo nastavilo da krši svoje obaveze objelodanjivanja tokom i nakon dokaznog postupka odbrane, koji je počeo 16. oktobra 2012., bez obzira na česta upozorenja tužilaštvu od strane Vijeća da u potpunosti poštuje obaveze objelodanjivanja.³ Optuženi tvrdi da u tom periodu tužilaštvo nije objelodanilo dodatnih 18 izjava na osnovu pravila 66(A)(ii), kao ni dodatnih 211 dokumenata na osnovu pravila 68.⁴ Optuženi dalje napominje da je nakon donošenja Prve odluke, Vijeće konstatovalo da se broj kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva povećao s 58 na 73.⁵

¹ Zahtjev, par. 1.

² Zahtjev, par. 1.

³ Zahtjev, par. 5, 8.

⁴ Zahtjev, par. 5.

⁵ Zahtjev, par. 5.

3. Pored toga, optuženi tvrdi da treba naložiti novo suđenje treba kao sankciju za kumulativno kršenje obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva.⁶ U vezi s tim, optuženi ponavlja argumente koje je iznio u Prvom zahtjevu, gdje se poziva na jurisprudenciju Žalbenog vijeća koje je ustanovilo da je obaveza objelodanjivanja isto toliko važna kao i obaveza krivičnog gonjenja, i da je poštovanje te obaveze od suštinske važnosti za obezbjeđivanje pravičnog suđenja.⁷

4. Optuženi dalje tvrdi da Vijeće, čak ako odbije da naloži novo suđenje kao sankciju tužilaštvu, treba da to uradi kako bi popravilo štetu koju je pretrpio.⁸ Iako prihvata da je Vijeće u svakoj od svojih odluka zaključilo da optuženom nije nanijeta šteta pojedinačnim kršenjem obaveze objelodanjivanja, optuženi traži od Vijeća da razmotri kumulativni učinak tih kršenja kada bude nalagalo održavanje novog suđenja.⁹ Optuženi ponavlja argumente koje je iznio u Prvom zahtjevu u vezi s kumulativnim učinkom kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva na njegovu mogućnost da planira i vodi koherentnu odbranu.¹⁰ Optuženi prihvata da je Vijeće već odlučilo da mu nije nanijeta kumulativna šteta s obzirom na kršenje obaveze objelodanjivanja koja je utvrđena krajem izvođenja dokaznog postupka tužilaštva.¹¹ Međutim, on traži da Vijeće ponovno razmotri pitanje kumulativne štete, s obzirom na nastavak kršenja tokom dokaznog postupka odbrane.¹²

5. Dana 7. avgusta 2014., tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na 'Drugi zahtjev za novo suđenje radi kršenja obaveze objelodanjivanja'" (dalje u tekstu: *Odgovor*). Tužilaštvo u *Odgovoru* tvrdi da *Zahtjev* treba obaciti zato što optuženi nije

⁶ *Zahtjev*, 6, 9.

⁷ *Zahtjev*, par. 7, gdje se poziva na *Tužilac protiv Ndindabahizija*, predmet br. ICTR-01-71-A, Presuda, 16. januar 2007., par. 7; *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. (dalje u tekstu: *Drugostepena presuda u predmetu Kordić i Čerkez*), par. 183, 242; *Tužilac protiv Brđanina*, predmet br. IT-99-36-A, Odluka po *Zahtjevu* žalioca za objelodanjivanje na osnovu pravila 68 i *Zahtjevu* za izdavanje naloga sekretaru da se objelodane određeni materijali, 7. decembar 2004., str. 3; *Tužilac protiv Karemere i drugih*, predmet br. ICTR-99-44-AR73.7, Odluka po interlokutornoj žalbi u vezi s ulogom Elektronskog sistema za objelodanjivanje tužilaštva u izvršavanju obaveze objelodanjivanja, 30. jun 2006., par. 9; V. takođe, *Prvi zahtjev*, par. 8.

⁸ *Zahtjev*, par. 8, 9.

⁹ *Zahtjev*, par. 11-12.

¹⁰ *Zahtjev*, par. 13-17. V. takođe: *Prvi zahtjev*, par. 5-6, 16-17, 19.

¹¹ *Zahtjev*, par. 18.

¹² *Zahtjev*, par. 18-19.

pokazao da je novo suđenje opravdano "kao pravni lijek odnosno kao sankcija".¹³ Konkretnije, tužilaštvo tvrdi da optuženi ponavlja iste argumente koje je iznio u svom Prvom zahtjevu i da je Vijeće zatim te argumente odbacilo u Prvoj odluci.¹⁴ Tužilaštvo dalje tvrdi da je Vijeće već uzelo u obzir kumulativni učinak kršenja obaveze objelodanjivanja kada je ocjenjivalo pitanje štete i donijelo odluku da optuženi u ovom predmetu nije pretrpio štetu zbog tih kršenja.¹⁵ Tužilaštvo tvrdi da optuženi ignoriše pristup Vijeća da ocjenjuje potencijalnu štetu za konkretna kršenja obaveze objelodanjivanja, odnosno kumulativni učinak tih kršenja na pravo optuženog na pravično suđenje.¹⁶

6. Tužilaštvo takođe tvrdi da optuženi preuveličava razmjer kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva i traži da Vijeće odbije "neosnovani zahtjev za novim suđenjem kao vidom sankcija" koji je podnio optuženi.¹⁷ Tužilaštvo naglašava da je Vijeće ranije odbilo izricanje takve sankcije kada optuženom nije nanijeta šteta kršenjem obaveze objelodanjivanja, i da treba da uradi isto u vezi s ovim Zahtjevom.¹⁸

II. Mjerodavno pravo

7. Pravilo 66(A)(ii) traži od tužilaštva da (u roku koji je odredilo pretresno vijeće ili pretpretresni sudija) odbrani stavi na raspolaganje "kopije izjava svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju, i kopije svih transkripata i pismenih izjava uzetih u skladu sa pravilom 92*bis*, 92*ter* i 92*quater*".

¹³ Odgovor, par. 1-7.

¹⁴ Odgovor, par. 1-2.

¹⁵ Odgovor, par. 1-2.

¹⁶ Odgovor, par. 3.

¹⁷ Odgovor, par. 5-6.

¹⁸ Odgovor, par. 6.

8. Pravilo 68 Pravilnika tužilaštvu nameće trajnu obavezu da "odbrani objelodani[...] sve materijale koji prema njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe".¹⁹

9. Pravilo 68bis nalaže da pretresno vijeće može *proprio motu* ili na zahtjev jedne od strana odlučiti koje će se sankcije izreći strani koja nije ispunila svoje obaveze objelodanjivanja po Pravilniku. Prilikom razmatranja (eventualnog) primjerenog pravnog sredstva, Vijeće mora ispitati da li je optuženom tim konkretnim kršenjem nanijeta šteta.²⁰

10. Članovi 20(1) i 21(4)(c) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) štite pravo optuženog na ekspeditivno suđenje, uz puno poštovanje njegovih prava i pravo da mu se sudi bez nepotrebnog odgađanja. Osim toga, član 21(4)(b) nalaže da optuženi na raspolaganju treba imati "odgovarajuće vrijeme i uslove za pripremu odbrane".

III. Diskusija

11. Optuženi u Zahtjevu samo ponavlja argumente koje je već iznio u Prvom zahtjevu i koje je Vijeće zatim odbacilo u Prvoj odluci. On traži od Vijeća da razmotri pitanje kumulativne štete, s obzirom na dodatna kršenja do kojih je došlo u toku i dokaznog postupka odbrane.²¹

12. Ocjenjujući potencijalnu štetu nanijetu optuženom, Vijeće je uzimalo u obzir konkretne slučajeve kršenja obaveze objelodanjivanja, kao i njihov kumulativni efekt na prava optuženog u vezi s pravičnim suđenjem.²² Vijeće je prihvatilo isti pristup tokom dokaznog postupka odbrane, uzimajući u obzir ne samo svako kršenje obaveze

¹⁹ Odluka po Zahtjevu optuženog da se odrede rokovi za objelodanjivanje, 1. oktobar 2009., par. 8, 19, gdje se poziva na *Tužilac protiv Blakškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. juli 2004. (dalje u tekstu: *Žalbena presuda u predmetu Blaškić*), par. 268.

²⁰ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 179; Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 268.

²¹ Zahtjev, par. 18.

²² Prva odluka, paragraf 16, i odluke na koje se u njemu poziva.

objelodanjivanja, već i kumulativni efekt tih kršenja, prilikom utvrđivanja da li je optuženi pretrpio štetu.

13. Nakon Prve odluke, Vijeće je donijelo još 16 odluka u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja.²³ Kao i u slučaju zahtjeva u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja koji su podnijeti prije početka dokaznog postupka, iako je Vijeće donijelo odluku da je tužilaštvo prekršilo obavezu objelodanjivanja, ono nikad nije utvrdilo da je optuženi zbog tih kršenja pretrpio štetu. Kada je zaključilo da optuženom nije nanijeta šteta uslijed kršenja obaveze objelodanjivanja, Vijeće je konstatovalo da je (i) predmet objelodanjenog materijala bio ograničene dužine, marginalne relevantnosti i ne od naročite važnosti;²⁴ (ii) da je optuženi već bio u posjedu sličnog ako ne i identičnog materijala, ili da je sličan materijal već bio uvršten u spis;²⁵ (iii) da je optuženi već unakrsno ispitao ili pribavio dokaze od svjedoka u vezi s predmetom objelodanjenog

²³ Odluka po sedamdeset četvrtom zahtjevu za kršenje objelodanjivanja, 6. novembar 2012. (dalje u tekstu: Sedamdeset četvrta odluka); Pretres, T.32151-32152 (17. januar 2013.) (dalje u tekstu: Sedamdeset peta odluka); Pretres, T.32881-32883 (29. januar 2013) (dalje u tekstu: Sedamdeset šesta odluka); Odluka po sedamdeset sedmom i sedamdeset osmom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 11. mart 2013. (Dalje u tekstu: Sedamdeset sedma i sedamdeset osma odluka); Pretres T.38096-38098 (9. maj 2013) (Dalje u tekstu: Sedamdeset deveta odluka); Odluka po osamdesetom i osamdeset prvom zahtjevu optuženog za kršenje obaveza objelodanjivanja, 9. juli 2013. (Dalje u tekstu: Osamdeseta i osamdeset prva odluka); Odluka po osamdeset drugom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 7. novembar 2013. (Dalje u tekstu: Osamdeset druga odluka); Odluka po osamdeset trećem zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 21. novembar 2013. (*povjerljivo*) (Dalje u tekstu: Osamdeset treća odluka); Odluka po osamdeset četvrtom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 16. januar 2014. (Dalje u tekstu: Osamdeset četvrta odluka); Odluka po osamdeset petom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 21. januar 2014. (Dalje u tekstu: Osamdeset peta odluka); Pretres, T.47545-47546 (3. mart 2014) (Dalje u tekstu: Osamdeset šesta odluka); Odluka po osamdeset sedmom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 10. mart 2014. (Dalje u tekstu: Osamdeset sedma odluka); Odluka po osamdeset osmom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 18. mart 2014. (Dalje u tekstu: Osamdeset osma odluka); Odluka po osamdeset devetom i devedesetom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 16. april 2014. (Dalje u tekstu: Osamdeset deveta i devedeseta odluka); Odluka po devedeset prvom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 7. maj 2014. (Dalje u tekstu: Devedeset prva odluka); Odluka po devedeset drugom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 10. juni 2014. (Dalje u tekstu: Devedeset druga odluka).

²⁴ Sedamdeset peta odluka, T.32151-32152; Sedamdeset sedma i sedamdeset osma odluka, par. 19, 21; Osamdeseta i osamdeset prva odluka, par. 16, 19; Osamdeset druga odluka, par. 19-20; Osamdeset treća odluka, par. 11; Osamdeset peta odluka, par. 22; Osamdeset sedma odluka, par. 14; Osamdeset osma odluka, par. 10; Osamdeset deveta i devedeseta odluka, par. 20; Devedeset prva odluka, par. 17-18;

²⁵ Sedamdeset četvrta odluka, par. 10; Sedamdeset sedma odluka, T. 32881-32882; Sedamdeset sedma i sedamdeset osma odluka, par. 18-21; Osamdeseta i osamdeset prva odluka, par. 16-19; Osamdeset treća odluka, par. 11; Osamdeset četvrta odluka, par. 14; Osamdeset peta odluka, par. 22; Osamdeset šesta odluka, T. 47546; Osamdeset sedma odluka, par. 14; Osamdeset osma odluka, par. 10; Osamdeset deveta i devedeseta odluka, par. 20; Devedeset prva odluka, par. 17;

materijala;²⁶ (iv) da će optuženi imati mogućnost da predloži materijal preko drugog svjedoka ili adekvatno sročnim zahtjevom za prihvatanje bez posredstva svjedoka;²⁷ ili (v) da se materijal odnosio na svjedoke na osnovu pravila 92*bis* i pravila 92*quater*, ili na svjedoke koji na kraju krajeva nisu svjedočili.²⁸

14. Tražeći novo suđenje, optuženi zapravo traži da se svi svjedoci pozovu ponovno.²⁹ Međutim, premda je optuženi podnio nekoliko zahtjeva za ponovno pozivanje više svjedoka na osnovu kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva, ni jednom nije bio u stanju da pokaže da je objelodanjeni materijal bio od takve važnosti da bi opravdao ponovno pozivanje svjedoka.³⁰

15. Kršenje obaveze objelodanjivanja kako prije, tako i tokom dokaznog postupka odbrane, baca loše svjetlo na praksu objelodanjivanja tužilaštva. Međutim, optuženi je takođe propustio da obrati pažnju na opetovana uputstva Vijeća da ne treba da razmatra podnošenje zahtjeva za kršenje obaveze objelodanjivanja kao najobičniju numeričku vježbu, već da umjesto toga treba da se koncentriše na kršenje obaveze objelodanjivanja u onim slučajevima gdje je pokazano nanošenje štete.³¹ Ignorišući to uputstvo, optuženi je još jednom propustio da pokaže kako bi mogao da upotrijebi bilo koji novoobjelodanjeni materijal da pospiješi svoju tezu, u svjetlu drugog materijala koji mu je u posjedu. Shodno tome, on nije pokazao da mu je kršenje obaveze objelodanjivanja koje je do sada dokumentovano, nanijelo štetu, bilo pojedinačno, bilo kumulativno.

16. Vijeće je preduzelo više mjera kako bi obezbijedilo da se optuženom ne nanosi šteta prilikom pripreme za suđenje, i da kumulativni efekt kršenja obaveze

²⁶ Sedamdeset šesta odluka, T.32881-32882; Osamdeseta i osamdeset prva odluka, par. 16; Osamdeset druga odluka, par. 20; Osamdeset četvrta odluka, par. 14; Osamdeset peta odluka, par. 22.

²⁷ Sedamdeset četvrta odluka, par. 10; Osamdeseta i osamdeset prva odluka, par. 17; Osamdeset peta odluka, par. 23.

²⁸ Sedamdeset deveta odluka, T.38097; Osamdeset treća odluka, par. 12; Devedeset prva odluka, par. 16;

²⁹ Prva odluka, par. 18.

³⁰ V. Odluka po Zahtjevu optuženog da se ponovno pozove jedanaest svjedoka u vezi sa Sarajevom, 5. oktobar 2011., par. 22; Odluka po Zahtjevu optuženog da se ponovo pozove dvanaest svjedoka u vezi s opštinama, 20. januar 2012., par., 24.

³¹ Sedamdeset sedma i sedamdeset osma odluka, par. 24; Sedamdeset deveta odluka, T.38097-38098; Osamdeset sedma odluka, par. 14; Osamdeset deveta i devedeseta odluka, par. 15; Devedeset prva odluka, par. 19; Devedeset druga odluka, par. 8.

objelodanjivanja ne ugrozi njegovo pravo na pravično suđenje.³² Te mjere su obuhvatale (i) prekidanje postupka u više navrata; (ii) odgađanje svjedočenja svjedoka kako bi se obezbijedilo da optuženi ima dovoljno vremena da pregleda objelodanjeni materijal, (iii) određivanje dodatnih rokova tužilaštvu za pregledavanje i objelodanjivanje materijala; i (iv) traženje od tužilaštva da dostavi detaljne izvještaje, da odgovori na pitanja koja se odnose na praksu objelodanjivanja, kao i uvođenje dodatnih mjera kako bi se ispravili identifikovani problemi.³³

17. Te mjere su preduzete kako bi se obezbijedilo da optuženi ne trpi štetu zbog kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva, čak i u kumulativnom smislu. U svjetlu tih mjera i zaključka Vijeća da optuženi nije pretrpio štetu uslijed kršenja obaveze objelodanjivanja u ovom predmetu, nema osnove da se naloži posebna mjera novog suđenja, bilo kao pravno sredstvo, bilo kao sankcija.

IV. Dispozitiv

18. Iz gorenavedenih razloga i na osnovu članova 20(1) i 21(4)(c) Statuta i pravila 54 i 68*bis* Pravilnika, Pretresno vijeće ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 14. avgusta 2014.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Medunarodnog suda]

³² V. Prva odluka, par. 14-16.

³³ Prva odluka, par. 14-16. V. takođe: Sedamdeset sedma i sedamdeset osma odluka, par. 23; Osamdeset peta odluka, par. 21.